

Suomen Maantieteellinen Seura – Geografiska Sällskapet i Finland Toimintakertomus vuodelta 2007

Vuosi 2007 oli Suomen Maantieteellisen Seuran 119. toimintavuosi. Seura sai jatkoapurahan Kordelinin säätiöltä ”Suomalaiset tutkimusmatkailijat historiasta nykypäivään” -teoksen tekemiseen. Projekti valmistunee kuluvana vuonna. Tiedekustantajien liitolta Seura sai apurahan jäsenkyselyn toteuttamista varten. Kysely toteutetaan myös kuluvana vuonna. Seuran arkistojen konservointi hanke jatkuu edelleen.

Tieteiden yössä Seura oli esillä puheenjohtaja Katariina Kososen johdolla. Aikuisille järjestetyssä kilpailussa piti tunnustaa Suomen vanhoja rajoja (Ruotsin vallan ajoilta lähtien). Oikein vastanneiden kesken arvottiin maisemakirja. Lapset piirsivät karttoja lähiympäristöstään ja osallistuneiden kesken arvottiin pieni karttapallo.

Maantieteen päivät järjestettiin Vaasan yliopistossa. Päivien aiheena oli ”Paikallinen kehitys ja hallinta – Local development and governance”, ja osanottajia oli runsaasti. Päivien iltatilaisuudessa palkittiin maantieteen hyväksi tehdystä työstä professori Hannu Katajamäki, joka sai Ragnar Hult -mitalin.

Terra-lehden vuoden 2007 teemanumero käsitteli vetä ja vesistöjä. *Terra* palvelee Seuran jäsenkuntaa myös uutisoimalla alan tapahtumista ja esittelemällä uutta kirjallisuutta. *Fenniasta* ilmestyi kaksi nidettä, joista ensimmäinen on Pohjois-Euroopan aluekehitystä käsittelevä teemanumero.

Seura jatkoi edelleen maantieteen parhaiden reaali-koevastaajien palkitsemista. Kevään kirjoituksissa maisemakirjoilla palkittiin neljä parasta ja syksyllä palkittiin kaksi.

Hallitus

Suomen Maantieteellisen Seuran hallituksen kokoonpano oli vuonna 2007 seuraava:

Puheenjohtaja:	Fil. toht. Katariina Kosonen
Varapuheenjohtaja:	Prof. Markku Tykkyläinen
Sihteeri:	Dos. Tommi Inkinen
Rahastonhoitaja:	Fil. kand. Tom Blom

Muut hallituksen jäsenet:

Fil. toht. Pirjo Hellemaa
Prof. Jukka Käyhkö
Fil. maist. Hannu Linkola
Prof. Markku Löytönen
Prof. Kalevi Rikkisen
Fil. toht. Olli Ruth
Prof. Jarkko Saarinen

Seuran notaarina toimi edelleen fil. maist. Airi Töyrymäki.

Seuralle valittiin vuoden 2008 hallitus vaalikokouksessa 17. joulukuuta 2007. Vaalikokous valitsi Suomen Maantieteellisen Seuran puheenjohtajaksi Markku Tykkyläisen (2008) ja varapuheenjohtajaksi Pirjo Hellemaan (2008). Seuran sihteerinä jatkaa Tommi Inkinen (2007–2009) kuten myös rahastonhoitaja Tom Blom

(2007–2009). Erovuorossa olleen Kalevi Rikkisen tilalle hallitukseen valittiin fil. maist. Jari-Pekka Mäkiäho (2008–2010). Myös erovuorossa olleet Olli Ruth ja Jarkko Saarinen valittiin uudelleen (2008–2010). Hallituksen jäseninä jatkavat myös Hannu Linkola (2006–2008), Markku Löytönen (2007–2009) ja Jukka Käyhkö (2006–2008).

Jäsenet

Seuran jäsenmäärä oli vuoden 2007 lopussa 926. Seuraan liittyi vuoden aikana 37 uutta vuosijäsentä. Jäsenkunnasta erosi tai jäsenluettelosta poistettiin 161 jäsentä. Seurala oli vuoden lopussa neljä kunniajäsentä, joista suomalaisia oli kolme ja ulkomaalaisia yksi. Kirjeenvaihtajajäseniä oli vuoden lopussa 63, työjäseniä 128, vakinaisia jäseniä 10 ja vuosijäseniä 721.

Seuran vaalikokouksessa 17. joulukuuta 2007 päätettiin kutsua professori James Scott uudeksi kirjeenvaihtajajäseneksi (esittäjinä Markku Tykkyläinen ja Jarmo Kortelainen). Uusiksi kunniajäseniksi ei tullut esityksiä. Uudeksi työjäseneksi kutsuttiin yhteiskuntatiet. toht. Minna Piipponen (esittäjinä Markku Tykkyläinen ja Jarmo Kortelainen).

Seuran työjäsenistä on kuoleman kautta poistunut entinen puheenjohtaja professori Erkki Palosuo ja professori emeritus Tore Modeen. Seura kunnioittaa heidän muistoaan.

Kokoukset

Vuosikokous pidettiin 19. helmikuuta 2007 Tieteiden talossa ja siihen otti osaa 7 jäsentä. Vuosikokouksen yhteydessä puheenjohtaja Katariina Kosonen piti esitelmän ”Antropomorfit kartat”. *Vaalikokous* pidettiin 17. joulukuuta 2007 Tieteiden talossa. Kokoukseen osallistui 7 jäsentä. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Lisäksi keskusteltiin Seuran julkaisemien lehtien tilanteesta ja jäsenkyselyn toteuttamisesta. Toimintavuoden aikana *hallitus* kokoontui kuusi kertaa. Hallituksen kokouksista ei makseta kokouspalkkioita, ainoastaan matkakulut korvataan.

Vuoden 2007 *Maantieteen päivät* pidettiin Vaasassa 9.–10. marraskuuta. Päivät avasi Seuran puheenjohtaja Katariina Kosonen, isäntiä edusti professori Seija Virkkala. Kutsuttuina puhujina esiintyivät professori Ulf Wiberg (Uumajan yliopisto, Ruotsi) aiheenaan ”Future Perspectives for the Swedish North”, tutkimusjohtaja Torsti Hyryläinen (Ruralia-instituutti, Helsingin yliopisto, Mikkelin yksikkö) ”Paikallinen kehitys ja hallinta maaseudulla”, fil. toht. Annukka Malmsten (Turun yliopisto, maantieteen laitos) ”Ympäristökongfliktit ja paikallinen hallinta” ja johtaja Pertti Sevola (Länsi-Suomen ympäristökeskus) ”Ympäristökongfliktit Pohjanmaalla”. Professori Hannu Katajamäen johtamassa paneelikeskustelussa olivat mukana kehitysjohtaja Jorma J. Pitkämäki ja kunnallisneuvos Raimo Rauhalta Vaasan kaupungilta, tutkija Annukka Malmsten Turun yliopistosta, Vaasan

ympäristöseuran puheenjohtaja Anna Swanljung ja fil. maist. Esko Räsänen. Paneelissa pohdittiin paikalliskehityksen ja hallinnan suhteita. Maantieteen eri alojen tutkimusta esiteltiin kaikkiaan 11 teemaryhmässä. Järjestelyt sujuivat hyvin ja ryhmät pysyivät vilkkaasta keskustelusta huolimatta hyvin aikatauluissa. Esitelmien abstraktit jaettiin osanottajille kokousmateriaalien mukana.

Päivien iltajuhlan avasi professori Seija Virkkala. Professori Hannu Katajamäelle myönnettiin Ragnar Hult-mitali maantieteen alan hyväksi tehdystä työstä. Kaikkiaan Maantieteen päivillä oli yli 100 osanottajaa ympäri Suomea. Suomen Maantieteellinen Seura kiittää Vaasan yliopiston aluetieteen laitosta hyvin ja toimivasti järjestetyistä Maantieteen päivistä.

Julkaisutoiminta

Fennia-sarjan päätoimittajana jatkoi Jukka Käyhkö ja toimitussihteerinä fil. toht. Annukka Malmsten (molemmat Turun yliopistosta). Toimitustyön tukena on edelleen ollut *Fennian* tieteellinen neuvottelukunta (Editorial Advisory Board). Siihen kuului vuonna 2007 kahdeksan maantieteen eri alojen asiantuntijaa Euroopasta, Yhdysvalloista, Kanadasta ja Australiasta. *Fennia* on ollut maantieteen alalla Suomessa johtava ja korkeatasoinen tieteellinen julkaisu, joka leviää laajalle kansainvälisessä tiedeyhteisössä. Lehteen tarjottujen artikkelien määrä on kuitenkin pienentynyt ja lehden ilmestyminen on viivästynyt.

Fennian nide 184: 1 (sivut 1–104) ilmestyi keväällä 2007 teemanumerona otsikolla ”Foresight and Innovation in Regional Development”. Se sisältää 8 artikkelia, jotka keskittyvät kysymyksiin teknologian ennakoinnista ja innovaatiotoiminnasta. *Fennian* nide 184: 2 ilmestyi syksyllä 2007 normaalinumeroana, joka sisältää neljä artikkelia (sivut 105–167). Yhteensä vuoden 2006 numeroissa on 25 kirjoittajaa, joista 9 ulkomaalaisia.

Fennian nide 185: 1 (sivut 1–62) ilmestyi joulukuussa 2007 teemanumerona otsikolla ”Spatial and Regional Development in Northern Europe”. Se sisältää 4 artikkelia, jotka keskittyvät kysymyksiin teknologian ennakoinnista ja innovaatiotoiminnasta. *Fennian* nide 185: 2 ilmestyminen siirtyi valitettavasti vuoden 2008 puolelle. Normaalinumeroana ilmestyvä nide on kuitenkin jo painokäsittelyssä. Kokonaisuudessaan *Fennia* on kirinyt ilmestymisaikataulunsa miltei kiinni vuoden 2007 aikana. Vuonna 2007 *Fenniassa* julkaistuista artikkeleista pyydettiin kolme uudelleenjulkaisulupaa.

Terran toimituskuntaan kuuluivat päätoimittajaksi palkannut professori Pauliina Raento, toimitussihteeriksi Hannu Linkola ja kirjallisuustoimittaja, fil. toht. Jan Hjort (koko toimituskunta Helsingin yliopistosta). *Terran* toimitusneuvostoon kuuluivat Pirjo Hellemaa, dos. Lea Houtsonen, prof. Jouni Häkli, dos. Petri Raivo, prof. Matti Tikkanen, Markku Tykkyläinen, prof. Mari Vaattovaara ja prof. Seija Virkkala.

Vuonna 2007 ilmestyi *Terran* 119. vuosikerta. Se koostuu kolmesta numerosta, syksyllä ilmestyi kaksoisnumero. Ruskeakantisen vuosikerran kokonaissivumäärä on 312. Lehden ykkös- ja kakkosnumeron painosmäärä oli 1 300 kappaletta ja vettä sekä vesistöjä käsitelleen teemanumeron 1 600 kappaletta. Vuosikerta sisältää yhteensä 3 pääkirjoitusta, 11 artikkelia, 3 katsausta, 6 kirjoitusta opetusideoista, 6 keskustelupuheenvuoroa ja 56 kirja-

arvostelua. Keskusteluosastossa pohdittiin muun muassa tutkimuksen haasteita, tohtorien sijoittumista työelämään ja Metsä-Botnian selluukiistaa. Uutisia ja tiedonantoja -osastossa kerrottiin Suomen Maantieteellisen Seuran ja muiden maantieteellisten organisaatioiden toiminnasta sekä uusista väitöksistä ja muista opinnäytteistä. Julkaistut kirjoitukset edustivat maantieteen eri aloja ja kirjoittajat maantieteen laitoksia ja muita tutkimuslaitoksia eri puolilla Suomea. 130-sivuisen teemanumeron aiheena on vesi ja vesistöt. Vieraillevina toimittajina olivat Olli Ruth ja Matti Tikkanen (molemmat Helsingin yliopistosta).

Terra on kotimainen maantieteen pääjulkaisukanavana. Kaikkien artikkelien ja katsausten käsikirjoitukset käyvät läpi nimettömän, toimituksen ulkopuolisten asiantuntijoiden ennakoarvioinnin. Näin taataan julkaisusarjan korkea tieteellinen taso. Seuran lehtien korkeasta tasosta kertoo myös se, että usein tulee käsiteltäväksi lupapyyntöjä *Terrassa* julkaistun aineiston uudelleen julkaisemiseksi. Palautteen mukaan lehteä pidetään kiinnostavana ja tasokkaana. Julkaistavaa aineistoa on ollut runsaasti tarjolla.

Vaihtosuhteet sekä julkaisujen ja julkaisutietojen levittäminen

Seuran arkistonhoitajana jatkoi edelleen Kalevi Rikkinen. Seuran vaihtosuhteista huolehtii notaari Airi Töyrymäki. Seura pyrki toimimaan julkaisujen kehittämisen ja niiden vaihdon kautta suomalaisen maantieteen ”näyteikkunana” ulkomaille. Seuran julkaisujen vaihtotoiminta on edelleen maailmanlaajuista. Vuonna 2007 *Fenniää* lähetettiin 234 ja *Terraa* 121 vaihtokumppanille. Monille vaihtokumppaneille menevät molemmat lehdet. Ulkomaisia vaihtosuhteita oli kaikkiaan 272.

Seuran julkaisutoiminnasta tiedotettiin kansainvälisissä tieteellisten julkaisujen, kuten Elsevierin kaupallisissa luetteloissa. *Fennian* kansainvälisestä markkinoinnista huolehtii EBSCO Publishing, jonka kautta artikkelit ovat saatavissa elektronisessa muodossa. Artikkelien leviämisen kannalta tärkeimmät tietokannat ovat edelleen GEOBASE ja GeoRef sekä kotimainen ARTO. *Terran* artikkelit ja katsaukset ovat luettavissa sähköisessä muodossa Elektraan kuuluvissa kirjastoissa. Elektran tuotoista voi päätellä, että *Terran* artikkeleita luetaan ahkerasti myös kirjastoissa. Lisäksi Seuran julkaisut löytyvät verkkokirjakauppa Granumin sivuilta.

Seuran internet-kotisivulta löytyvät englanniksi *Fenniassa* ja *Terrassa* julkaistujen artikkelien tiivistelmät ja julkaisujen tilastiedot. Lisäksi Seuran sivuilta on sijoitettu maantieteen opetusta palvelevaa aineistoa, lista Seuran toimihenkilöistä ja tiedote tulevista maantieteen alan tapahtumista Suomessa. Seuran jäseneksi liitytään yleisimmin verkon kautta. Hilikka Ailio Helsingin yliopistosta piti yllä Seuran verkkosivuja.

Kansainvälinen toiminta ja muut edustukset

Seuralla on toimintavuoden aikana ollut edustus muun muassa seuraavissa organisaatioissa ja tilaisuuksissa:

- Seura on Euroopan maantieteellisiä seuroja yhdistävän EUGEO -järjestön jäsen. Seuran edustajana järjestön johtoryhmässä on Markku Löytönen.

- Seura on jäsenenä European Standing Conference of Geography Teachers' Associations (EUROGEO) -järjestössä, jossa Seuran edustajana toimii Lea Houtsonen.
- Houtsonen on toiminut Seuran edustajana ja yhteyshenkilönä myös European Network for Geographical Education (ENGE) -työryhmässä.
- Seura on jäsenenä I.A.G. (International Association of Geomorphologists) -järjestössä, jonka kokouksissa Seuraa on edustanut prof. Matti Seppälä.
- Maantieteen kansainvälisen unionin (IGU) Suomen kansalliskomiteassa Seuraa edusti Olli Ruth, joka toimii myös kansalliskomitean sihteerinä. Varajäsenenä on Pirjo Hellemaa.
- IGU:n hallituksessa Seuraa edustaa Markku Löytönen. Hän on myös IGU:n arkistosta huolehtivan Villa Celimontana -komitean puheenjohtaja
- Suomen Akatemian biotieteiden ja ympäristön tutkimuksen toimikunnassa maantiedettä edustaa prof. Jouni Häkli Tampereelta.
- Maantieteen päivillä Vaasassa Seuraa edusti puheenjohtaja Katariina Kosonen.
- Tieteellisten seurain valtuuskunnan vuosikokouksessa Seuraa edusti Markku Löytönen.
- Suomen tiedekustantajien liiton vuosikokouksessa Seuraa edusti sihteerinä Tommi Inkinen.
- Tiedonjulkistamisen neuvottelukunnassa Seuraa edustaa edelleen Markku Löytönen.
- Suomalaisen kirjallisuuden edistämisen valtuuskunnan tietokirjaosastossa Seuraa edusti vuonna 2007 Kalevi Rikkinen.
- Ikiroutatutkimuksen ja -tekniikan Suomen kansalliskomitean jäsenenä Seuraa edustaa kyseisen kansalliskomitean puheenjohtaja Matti Seppälä.
- Merentutkimuksen Suomen kansalliskomitean jäsenenä seuraa edustaa prof. Matti Tikkanen.
- Svenska litteratursällskapet i Finland -seuran Delegation för den svenska litteraturens främjande -jaostossa edustajana kaudella 2007–2009 prof. John Westerholm.
- ”Tieteiden yön” ohjelmatoimikunnassa Seuraa edusti Katariina Kosonen.

Vuonna 2007 Seura jatkoi edellisvuotena käynnistämäänsä projekteja. Seuran arkiston konservointi etenee. Työskentely kuvien parissa jatkuu tulevina vuosina yhteistyössä tait. toht. Taneli Eskolan kanssa.

J. G. Granön, Jorma Purasen, Pentti Sammallahden ja Taneli Eskolan valokuvia esittelevän ”Boundary Crossing – Temporal dialogues in Finnish landscape photography” -näyttelyn avajaisissa Gallen-Kallelan museossa 23.11.2007 oli paikalla kutsuvieraina useita Seuran hallituksen jäseniä ja *Terran* päätoimittaja Pauliina Raento piti avajaispuheen.

Chilen XII-alueen (Tulimaan) Matkailupalvelun johtaja, meribiologi Cristián Miranda Kirkin vieraili Suomessa ja tapasi Seuran puheenjohtajan sekä *Terran* päätoimittajan Helsingissä. Kirk valmistelelee väitöskirjaa Auerin tutkimuksista ja aikoo kääntää Auerin matkakirjan ja elämäkerran espanjaksi. Hän haluaa tehdä yhteistyötä Suomen Maantieteellisen Seuran kanssa.

Talous

Tieteellisten Seurain valtuuskunta myönsi Seuralle valtionavustusta vuodelle 2007 *Terran* julkaisemiseen 10 250 euroa ja *Fennian* julkaisemiseen 7 000 euroa. Kansainvälisiin jäsenmaksuihin myönnettiin 350 euroa. Seuran vuodeksi 2006 Suomen Akatemialta saamasta avustuksesta jouduttiin vuoden 2007 aikana palauttamaan 1 182 euroa. Lehtien sivumäärää pitäisi pystyä ennakomaan niin, ettei palautettavaa syntyisi kovin paljon. Julkaisutoiminnan avustusta käytettiin *Fennian* ja *Terran* julkaisemiseen. *Fennian* hinta oli ulkomaille tilattaessa 44 euroa, kotimaahan 36 euroa ja jäsenhinta oli 18 euroa. Seuran lehtiä, myös vanhoja numeroita, voi ostaa Tiedekirjasta (Kirkkokatu 14, Helsinki). *Terra* maksoi ulkomaille tilattaessa 35 euroa, kotimaahan 32 euroa ja jäsenhinta oli 14 euroa, vuosijäsenmaksun kanssa yhteensä 28 euroa. Seuran järjestötoiminta rahoitettiin jäsenmaksuista kertyneillä tuloilla. Jäsenmaksun suuruus oli 14 euroa. Jäsenten määrä pieneni vähän vuoden 2007 aikana. Työjäsenten lehtitilaukset, etenkin *Fennian* tilaukset, ovat jatkuvasti vähentyneet. Kaikkiaan Seuran taloudellinen liikkumavara on viime vuosina heikentynyt.

Seuran tilintarkastajina toimivat fil. toht. Jorma Pietala Helsingin kaupakorkeakoulusta ja fil. toht. Juhani Virkanen Helsingin yliopistosta. Varatilintarkastajiksi valittiin fil. maist. Jaakko Kähkönen ja ATK-neuvoja Hilka Ailio.

Loppukatsaus

Vuoden kansallisessa päätapahtumassa, Maantieteen päivillä Vaasassa, jaettiin ansaittu tunnustus maantieteen alan hyväksi tehdystä työstä. Päivien ohjelma oli selvästi rajattu aluekehitykseen ja paikallisiin ongelmiin, ja osantottajia oli runsaasti. Ylioppilaskirjoitusten yhteydessä Seura muisti parhaita maantieteen vastaajia.

Vuoden teemoja olivat vesi, vesistöt sekä ympäristökysymykset. Keskustelu *Terran* sivuilla on ollut vilkasta, myös lehden sisällöstä keskusteltiin, ja opettajille sopivaa aineistoa ilmestyi mukavasti. Päätoimittajana jatkaa Pauliina Raento, jolla on ollut tapana avata keskustelua ajankohtaisista aiheista. *Fennia* on myöhässä ilmestymisaikataulustaan ja lehden rahoituksessakin on edelleen ongelmia. Teemanumeroiden käyttö on kuitenkin parantanut ilmestymistilannetta viime vuodesta selvästi.

Seuran edustajat toimivat aktiivisesti monissa kansainvälisissä ja kansallisissa järjestöissä. Vuoden kuluessa talous heikkeni hieman. Eläkkeelle jäävät ja yliopistoista valmistuvat maantieteilijät usein eroavat Seurasta, joten uusien jäsenten hankinta on tulevanakin vuotena tärkeää.

Suomen Maantieteellinen Seura haluaa kiittää jäseniään sekä kaikkia niitä yhteisöjä ja yksityishenkilöitä, jotka toimivat vuoden 2007 aikana Seuran sekä sen tarkoituksien ja toimintahankkeiden edistämiseksi.

TOMMI INKINEN
SMS:n sihteerinä